

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра конституційного і міжнародного права факультету № 4

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Актуальні проблеми міжнародного публічного права»

**вибіркових компонент освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

081 Право (Поліцейські)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 4.
Протокол від 16.08.2023 № 8.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7.

Розглянуто на засіданні кафедри конституційного і міжнародного права факультету № 4 ХНУВС (протокол від 10.08.2023 № 15).

Розробники:

1. Професор кафедри конституційного і міжнародного права факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент Войціховський А. В.
2. Доцент кафедри конституційного і міжнародного права факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент Логвиненко Є. С.
3. Доцент кафедри конституційного і міжнародного права факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент Устименко О. С.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к.ю.н., доцент Тітов Є. Б.
2. Професор кафедри фундаментальних та юридичних дисциплін факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент Коломієць Ю. М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 6	08 Право 081 Право другий (магістерський)	Навчальний курс – 2 Семестр – 3 Види контролю: тематична контрольна робота, залік.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		
Лекції – 12; семінарські заняття – 12; практичні заняття – 16; самостійна робота – 50.		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» є розкриття актуальних проблем теорії міжнародного публічного права, аналіз основних напрямів його розвитку, всебічне дослідження механізму правового регулювання міжнародних відносин, розкриття і пояснення процесів та форм міжнародного співробітництва, що виникають і реалізуються на сучасному етапі у галузі міжнародного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» є опанування певним інструментарієм науки міжнародного публічного права, вивчення його сутності та особливостей, системи, основних принципів та джерел, суб'єктів, а також вивчення актуальних процесів формування і розвитку міжнародно-правових відносин у конкретних галузях міжнародного публічного права.

Встановленні завдання спрямовані на формування знань та вмінь у здобувачів вищої освіти щодо вивчення ними актуальних проблем визначення та категорій міжнародного публічного права; вироблення уміння самостійно опрацьовувати першоджерела (конвенційні та інші міжнародно-правові норми) та відповідну юридичну літературу; об'єктивно і неупереджено аналізувати актуальні явища та процеси, що виникають і розвиваються на міжнародній арені між суб'єктами міжнародного публічного права.

Міждисциплінарні зв'язки: приступаючи до вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», необхідно звернути увагу на тісний її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами:

«Міжнародне право», «Право Європейського Союзу», «Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» тощо.

Очікувані результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- еволюцію, сучасний стан, основні риси та актуальні проблеми розвитку міжнародного публічного права;
- сутність актуальних проблем міжнародного публічного права через його системні елементи: основні принципи, норми, інститути та галузі;
- предмет правового регулювання міжнародного публічного права;
- основні поняття і терміни міжнародного публічного права;
- співвідношення міжнародного публічного й міжнародного приватного права, їх взаємодію та взаємопроникнення;
- роль міжнародного публічного права в регулюванні внутрішньодержавних відносин;
- місце та роль міжнародних організацій в міжнародній системі, механізм їх функціонування, юридичну силу прийнятих актів;
- положення міжнародно-правових документів і національного законодавства щодо участі України на міжнародній арені;
- актуальні проблеми становлення України як суб'єкта міжнародного публічного права;
- важливість впливу міжнародного публічного права на формування світогляду особи;

вміти:

- визначати актуальні проблеми міжнародного публічного права;
- аналізувати відносини, що регулюються нормами міжнародного публічного права;
- аналізувати актуальні міжнародно-правові явища, розглядати їх у взаємозв'язку та взаємодії з іншими міжнародно-правовими явищами;
- розглядати міжнародно-правові та внутрішньодержавні актуальні проблеми через призму захисту та забезпечення прав людини;
- давати морально-правову оцінку зовнішньополітичним діям України та інших держав на міжнародній арені;
- застосовувати набуті знання у власній професійній діяльності;
- формувати й аргументовано відстоювати власну позицію стосовно актуальних проблем міжнародного публічного права.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 7	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК 8	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1	Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
	СК 4	Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
	СК 5	Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
	СК 6	Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
	СК 7	Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.
	СК 10	Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

	СК 16	Здатність приймати науково обґрунтовані управлінські рішення у сфері протидії злочинності, запобігання, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, їх ефективного розслідування, організовувати та підтримувати ефективну, доцільну взаємодію між різними органами й підрозділами Національної поліції, інших органів державної влади, місцевого самоврядування, громадськості.
Результати навчання (РН)	РН 1	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
	РН 2	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
	РН 6	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
	РН 7	Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
	РН 8	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
	РН 11	Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

	PH 12	Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
	PH 13	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
	PH 14	Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
	PH 15	Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
	PH 17	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Актуальні проблеми застосування основних принципів міжнародного публічного права

Поняття основних принципів міжнародного публічного права. Класифікація основних принципів міжнародного публічного права. Принцип суверенної рівності держав. Принцип незастосування сили або погрози силою. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів. Принцип поваги прав й основних свобод людини. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип невтручання в внутрішню компетенцію будь-якої держави. Принцип міжнародного співробітництва держав. Принцип непорушності державних кордонів. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань.

ТЕМА № 2. Актуальні проблеми кодифікації права міжнародної відповідальності

Поняття й підстави міжнародно-правової відповідальності. Види й форми міжнародно-правової відповідальності. Матеріальна й нематеріальна (політична) відповідальність. Форми відшкодування: реституції, репарації, субституції та ін. Відповідальність держав у міжнародному публічному праві. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій у міжнародному

публічному праві. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному публічному праві.

ТЕМА № 3. Актуальні проблеми права міжнародних організацій

Поняття та сутність міжнародних організацій. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Міжнародні міжурядові організації та міжнародні неурядові організації. Юридична природа міжнародних організацій. Структура та правові основи діяльності міжнародних організацій. Зовнішні відносини міжнародних організацій.

Створення, цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН). Членство в ООН та органи ООН. Спеціалізовані установи ООН.

Регіональні міжнародні організації. Рада Європи. Європейський Союз. Організація Північноатлантичного договору (НАТО). Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Поняття та класифікація міжнародних конференцій. Підготовка, скликання та правила процедури міжнародних конференцій. Делегації держав та органи конференцій. Види актів міжнародних конференцій та їх правове значення.

ТЕМА № 4. Актуальні проблеми захисту прав людини в сучасному міжнародному публічному праві

Принцип поваги прав людини й основних свобод як першооснова міжнародно-правового регулювання проблем гуманітарного характеру. Міжнародно-правові норми про права людини: їх різноманітність. Міжнародні стандарти щодо прав і свобод людини. Міжнародні механізми забезпечення і захисту прав людини. Верховний комісар ООН з прав людини. Рада з прав людини. Комітет з прав дитини. Узгодження внутрішньодержавного й міжнародного переліку прав і свобод, їх зміст, засоби забезпечення і захисту. Міжнародні акти про права людини і законодавство України.

Регіональний рівень співробітництва держав у галузі прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Європейський суд з прав людини. Імплементация міжнародно-правових норм про права людини в національне законодавство. Європейський комітет із запобігання катування та нелюдського чи принизливого поведіння або покарання.

ТЕМА № 5. Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права

Поняття і принципи міжнародного гуманітарного права. Джерела і суб'єкти міжнародного гуманітарного права. Початок війни і її міжнародно-правові наслідки. Закінчення війни і її міжнародно-правові наслідки. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Заборона та обмеження визначених засобів і методів ведення війни. Режим військового полону. Нейтралітет під час війни. Режим воєнної окупації. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.

ТЕМА № 6. Актуальні проблеми міжнародного співробітництва у протидії злочинності

Міжнародне співробітництво як пріоритетний напрям у протидії злочинності. Принципи міжнародного співробітництва у протидії злочинності. Правова допомога у кримінальних справах. Міжнародно-правове регулювання інституту видачі осіб (екстрадиції). Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках міжнародних міжурядових організацій. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках міжнародних неурядових організацій.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1. Актуальні проблеми застосування основних принципів міжнародного публічного права.	13	2	2	2	-	7	Тематична контрольна робота
Тема № 2. Актуальні проблеми кодифікації права міжнародної відповідальності.	13	2	2	2	-	7	
Тема № 3. Актуальні проблеми права міжнародних організацій.	13	2	2	2	-	7	
Тема № 4. Актуальні проблеми захисту прав людини в сучасному міжнародному публічному праві.	13	2	2	2	-	7	
Тема № 5. Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права.	19	2	2	4	-	11	
Тема № 6. Актуальні проблеми міжнародного співробітництва у протидії злочинності.	19	2	2	4	-	11	
Всього за семестр	90	12	12	16	-	50	Залік

4.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література:
<p>ТЕМА № 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль основних принципів міжнародного публічного права у міжнародних відносинах. 2. Принципи Ст. 2 Статуту ООН, каузальність деяких її положень. 3. Зміст принципів Статуту ООН в Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 р. 4. Роль у формуванні основних принципів міжнародного публічного права Заключного (Гельсінського) акту Наради з безпеки і співробітництва в Європі 1975 р. 5. Використання міжнародними судовими органами основних принципів міжнародного публічного права. 6. Вплив основних принципів міжнародного публічного права на формування світового правопорядку. 	<p>Основна: 2-6, 9, 10, 12, 13. Додаткова: 6, 12, 15.</p>
<p>ТЕМА № 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОДИФІКАЦІЇ ПРАВА МІЖНАРОДНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Норми щодо відповідальності як особливий міжнародно-правовий інститут. 2. Обставини, які звільняють від відповідальності. Обставини, що унеможливають виникнення відповідальності, і обставини, що звільняють від реалізації відповідальності. 3. Відповідальність за правомірну діяльність: підстави і різновиди такої відповідальності. 4. Реалізація відповідальності. Основні засоби: добровільний і з використанням примусових засобів. 5. Санкції – індивідуальні і колективні. Процесуальний механізм реалізації. 6. Зв'язок поняття «міжнародна відповідальність» з поняттями «контрзаходи» і «санкції». 	<p>Основна: 3, 5, 7, 9, 10, 12. Додаткова: 1, 2, 4, 5, 13, 14, 18, 22.</p>
<p>ТЕМА № 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання внутрішньо-організаційних відносин у міжнародних міждержавних організаціях. 2. Порядок прийняття рішень міжнародними організаціями. 3. Правоздатність, привілеї й імунітети ООН і її посадових осіб. Представництва ООН у державах. 4. Особливості міжнародної правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій. 5. Консультативний статус міжнародних неурядових організацій в ООН. 6. Роль міжнародних неурядових організацій у формуванні норм сучасного міжнародного публічного права та їх застосуванні. 	<p>Основна: 2-6, 9, 10, 12, 15. Додаткова: 2, 6, 11, 16, 23.</p>

	<p>ТЕМА № 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип поваги прав людини й основних свобод як першооснова міжнародно-правового регулювання проблеми гуманітарного характеру. 2. Взаємодія міжнародно-правових актів з прав людини із національним законодавством. 3. Система міждержавних органів, наділених функціями міжнародного контролю за діяльністю держав у сфері забезпечення прав людини. 4. Роль міжнародних норм у регулюванні права на громадянство та інших питань громадянства. 5. Міжнародно-правовий статус іноземних громадян. 6. Міжнародно-правовий статус біженців і вимушених переселенців. 7. Право притулку. Підстави надання такого права. Статус осіб, що отримали притулок. 8. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав людини. Процедура діяльності та порядок звернення. 9. Гендерна стратегія Європейського Союзу. 10. Гендерна політика Ради Європи. 11. Питання гендерної рівності в умовах євроінтеграційних прагнень України. 	<p>Основна: 1-6, 8-14. Додаткова: 3, 13, 16, 19.</p>
	<p>ТЕМА № 5. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і принципи міжнародного гуманітарного права. 2. Джерела права, що діє в умовах збройних конфліктів. 3. Правові наслідки початку збройних конфліктів. 4. Статус поранених та хворих осіб, які зазнали корабельну аварію. 5. Правовий режим військовополонених. Найманці. Військові злочини. 6. Розпізнавальні знаки цивільної оборони, культурних цінностей, медичних установ, небезпечних об'єктів. 7. Неміжнародні військові конфлікти. 8. Закінчення стану війни, його правові наслідки. 9. Режим воєнної окупації. 10. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів. 	<p>Основна: 1, 3, 5, 8-10, 11-14. Додаткова: 13, 16, 19.</p>
	<p>ТЕМА № 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності як специфічна діяльність сучасних держав й інших учасників міжнародних відносин. 2. Поняття міжнародного співробітництва у протидії злочинності. 3. Форми міжнародного співробітництва у протидії злочинності. 4. Становлення і розвиток міжнародного співробітництва держав у протидії злочинності. 5. Створення міжнародних інституцій з проблем запобігання злочинності і поведженню з правопорушниками. 	<p>Основна: 3, 5, 7-12. Додаткова: 1, 2, 4, 5, 7-10, 13, 17, 20-22.</p>

	6. Особливості міжнародного співробітництва у протидії злочинності в сучасних умовах.	
--	---	--

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми рефератів

1. Переговори як засіб мирного вирішення міжнародних спорів.
2. Посередництво як засіб мирного вирішення міжнародних спорів.
3. Роль слідчих комісій у процесі мирного вирішення міжнародних спорів.
4. Міжнародний суд ООН як засіб мирного вирішення міжнародних спорів.
5. Роль принципу поваги прав і основних свобод людини в сучасних умовах розвитку міжнародних відносин.
6. Злочини міжнародного характеру.
7. Міжнародні злочини.
8. Матеріальна відповідальність держав.
9. Політична відповідальність держав.
10. Міжнародні міжурядові організації і державний суверенітет.
11. Міжнародні організації в межах європейського регіону.
12. Правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій.
13. Правосуб'єктність міжнародних правоохоронних організацій.
14. ООН як універсальна міжнародна організація.
15. Роль і місце спеціалізованих установ у системі органів ООН.
16. Діяльність ООН у галузі захисту прав людини.
17. Міжнародно-правовий захист жінок.
18. Міжнародно-правовий захист дітей.
19. Міжнародно-правовий захист біженців.
20. Міжнародно-правовий захист прав внутрішньо переміщених осіб.
21. Діяльність правозахисних міжнародних неурядових організацій.
22. Захист прав людини в умовах пандемії Covid-19.
23. Роль і місце Загальної декларації прав людини 1948 р. у системі джерел міжнародного права прав людини.
24. Роль і місце Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. у системі джерел міжнародного права прав людини.
25. Роль міжнародного гуманітарного права в захисті прав людини.
26. Види збройних конфліктів.
27. Загальна характеристика «Гаазького» і «Женевського» права.
28. Міжнародно-правовий статус учасників збройних конфліктів.
29. Міжнародно-правовий захист жертв збройних конфліктів.
30. Становлення і основні етапи розвитку міжнародного співробітництва у протидії злочинності.
31. Суб'єкти міжнародного співробітництва у протидії злочинності.
32. Співробітництво України з Інтерполом у протидії злочинності.
33. Співробітництво України з Європолем у протидії злочинності.

5.2. Теми наукових робіт

1. Проблеми співвідношення принципу рівноправності та самовизначення народів з іншими принципами міжнародного публічного права.
2. Принцип міжнародного співробітництва держав як основа міжнародного правопорядку.
3. Міжнародно-правова відповідальність держав.
4. Міжнародно-правова відповідальність фізичних осіб.
5. Міжнародно-правова відповідальність за агресію.
6. Міжнародно-правова відповідальність за геноцид.
7. Санкції в міжнародному публічному праві, їх види та порядок застосування.
8. Кодифікація норм відповідальності в Комісії міжнародного права ООН.
9. Міжнародні трибунали як інструмент притягнення фізичних осіб до відповідальності.
10. Роль міжнародних організацій у створенні нового міжнародного правопорядку.
11. ООН у системі органів підтримання міжнародного миру і безпеки.
12. Україна і Європейський Союз.
13. Україна і Рада Європи.
14. Роль Організації з безпеки та співробітництва в Європі у розвитку демократичних інститутів.
15. НАТО у системі органів підтримання міжнародної безпеки.
16. Україна і НАТО.
17. Роль ООН у вирішенні гендерних питань сучасності.
18. Міжнародно-правові стандарти стосовно жертв злочинів.
19. Захист прав національних меншин у міжнародному публічному праві.
20. Європейський суд з прав людини як додаткова міжнародна гарантія захисту прав людини.
21. Рішення Європейського суду з прав людини як критерій оцінки діяльності правоохоронних органів України.
22. Міжнародні стандарти діяльності поліції та права людини.
23. Міжнародний захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.
24. Система колективної безпеки, передбачена статутом ООН.
25. Забезпечення міжнародної безпеки в рамках європейського регіону.
26. Міжнародні стандарти в галузі протидії злочинності і кримінального правосуддя.
27. Інтерпол як центр міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю.
28. Міжнародний кримінальний суд у системі органів з протидії злочинності.

6. Методи навчання

Формування знань, умінь та навичок забезпечується поєднанням лекційних, семінарських та практичних занять з виконанням індивідуальних завдань та завдань для самостійної підготовки.

Метою лекційного курсу «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» є підготовка висококласних спеціалістів з міцною теоретичною та практичною базою знань.

На *семінарських та практичних заняттях* з дисципліни використовуються методи навчання: коротке пояснення, аналізу, тренування здобувачів вищої освіти для придбання ними навичок у правильному формулюванні складних юридичних понять і категорій.

Самостійна робота за кожною темою передбачає підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських через вивчення навчальної літератури, що додається до програми навчальної дисципліни, матеріалів лекційного фонду); виконання практичних завдань протягом семестру; самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни (конспектування тем лекцій та тем, винесених на самостійне опрацювання); написання рефератів, наукових доповідей; розробку навчальних тестових завдань; підготовку до усіх видів контролю (поточного та підсумкового).

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Контрольні питання до заліку

1. Міжнародне публічне право як регулятор міжнародних відносин.
2. Поняття принципів міжнародного публічного права, їх нормативно-правове закріплення.
3. Юридична природа основних принципів міжнародного публічного права.
4. Принцип суверенної рівності держав.
5. Принцип незастосування сили або загрози силою.
6. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів.
7. Принцип поваги прав людини й основних свобод людини.
8. Принцип рівноправності та самовизначення народів.
9. Принцип невтручання у внутрішню компетенцію будь-якої держави.
10. Принцип міжнародного співробітництва держав.
11. Принцип непорушності державних кордонів.
12. Принцип територіальної цілісності держав.
13. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань.
14. Поняття й підстави міжнародно-правової відповідальності.
15. Види й форми міжнародно-правової відповідальності.
16. Відповідальність держав у міжнародному публічному праві.
17. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному публічному праві.
18. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій.
19. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному публічному праві.

20. Види міжнародних правопорушень.
21. Система міжнародних судових установ.
22. Поняття та сутність міжнародних організацій.
23. Класифікація міжнародних організацій.
24. Функції і структура міжнародних організацій.
25. Поняття міжнародних міжурядових організацій та їх ознаки.
26. Поняття міжнародних неурядових організацій та їх ознаки.
27. Організація Об'єднаних Націй: Статут, цілі, принципи, структура.
28. Регіональні міжнародні організації (ОБСЄ, ЄС, РЄ тощо).
29. Міжнародні конференції.
30. Поняття і основні джерела міжнародного права прав людини.
31. Універсальні міжнародні міжурядові організації захисту прав людини.
32. Регіональні міжнародні міжурядові організації захисту прав людини.
33. Захист прав у рамках Європейського Союзу.
34. Захист прав людини в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі.
35. Захист прав людини в рамках Організації американських держав.
36. Захист прав людини в рамках Ліги арабських держав.
37. Захист прав людини в рамках Африканського Союзу.
38. Захист прав людини в рамках Асоціації держав Південно-Східної Азії.
39. Міжнародно-правові стандарти забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності.
40. Міжнародно-правове регулювання принципу гендерної рівності.
41. Поняття і принципи міжнародного гуманітарного права.
42. Джерела і суб'єкти міжнародного гуманітарного права.
43. Початок війни і її міжнародно-правові наслідки.
44. Закінчення війни і її міжнародно-правові наслідки.
45. Правовий статус учасників збройних конфліктів.
46. Заборона та обмеження визначених засобів і методів ведення війни.
47. Режим військового полону.
48. Нейтралітет у війні.
49. Режим воєнної окупації.
50. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
51. Міжнародне співробітництво як пріоритетний напрям у протидії злочинності.
52. Форми міжнародного співробітництва у протидії злочинності.
53. Види міжнародного співробітництва у протидії злочинності.
54. Рівні міжнародного співробітництва у протидії злочинності.
55. Принципи міжнародного співробітництва у протидії злочинності.
56. Правова допомога у кримінальних справах.
57. Європейський ордер на арешт як вид правової допомоги у кримінальних справах.
58. Міжнародно-правове регулювання інституту видачі осіб (екстрадиції).
59. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках ООН.

60. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках Інтерполу.

61. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках Європолу.

62. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках Євроюсту.

63. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках Ради Європи.

64. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності у рамках міжнародних неурядових організацій.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: заліки; тести; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з

оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт 10, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить 50.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Критерії оцінювання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» (денна форма навчання)		
Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 3 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темами самостійної роботи	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	« Відмінно » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80-84			
75 – 79		C	« Добре » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65-69			
60-64		E	« Достатньо » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
21-40			
1–20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

10.Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Висновок Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України про надання висновку щодо відповідності Конституції України Римського статуту Міжнародного кримінального суду : Висновок Конституційного Суду України від 11.07.2001 № 3-в/2001 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01>.
3. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
4. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй 1970 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569.
5. Європейська соціальна хартія (переглянута) 1996 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
6. Загальна декларація прав людини 1945 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
7. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055.
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
11. Регламент Європейського суду з прав людини // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_067.
12. Римський статут міжнародного кримінального суду // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588.

13. Статут міжнародної організації кримінальної поліції // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142.

14. Статут Організації Об'єднаних Націй // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

15. Статут Ради Європи // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001.

16. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво 2016 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16.

17. Угода про асоціацію між Україною, з однією сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони 2014 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

18. Угода про співробітництво між Україною та Європейською організацією з питань юстиції 2016 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_024-16.

Підручники та навчальні посібники

1. Алієв Р.В., Ануфрієв М.І., Бортняк В.А. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України : підручник. Київ : Професіонал, 2023. 598 с.

2. Анакіна Т. М., Гавриленко О. А., Крістані Ф. Основи права Європейського Союзу : підручник / під ред. Т. Л. Сироїд. Харків : Право, 2018. 456 с.

3. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Фенікс, 2018. 762 с.

4. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник. Київ : Ліра-Ка, 2018. 408 с.

5. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.

6. Гавриленко О. А., Сироїд Т. Л., Новікова Л. В. Історія міжнародного права : хрестоматія-практикум. Харків : Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.

7. Камінська Н., Щербань Є. Імплементация Римського статуту Міжнародного кримінального суду : досвід зарубіжних держав та України : монографія. Київ-Одеса : Фенікс, 2021. 214 с.

8. Малиновська Т. М., Шорохова Г. М. Міжнародні стандарти щодо захисту прав і свобод людини у діяльності Національної поліції : науково-методичні рекомендації. Харків: ХНУВС, 2016. 70 с.

9. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право : підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків : Право. Т. 1. Основи теорії. 2019. 416 с.

10. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право : підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків : Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.

11. Права людини у міжнародному праві: підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.] Харків : ООО «Планета-Принт», 2021. 404 с.

12. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Харків : Право, 2020. 648 с.

13. Сироїд Т. Л., Гавриленко О. А., Тітов Є. Б., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / під ред. Т. Л. Сироїд. Харків : Право, 2018. 292 с.

14. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник. Харків : Право, 2019. 310 с.

15. Шпакович О.М. Право міжнародних організацій : навчальний посібник. Київ : Фенікс, 2021. 132 с.

Додаткова:

1. Borko A., Nehodchenko V., Volobuieva O., Kharaberiush I., Lohvynenko Ye. Fighting against cybercrime: problems and prospects in Ukraine and the world. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Fighting-against-cybercrime-problems-and-prospects-in-Ukraine-and-the-world-1544-0044-22-SI-2-352.pdf>

2. Voitsikhovskyi A., Bakumov O., Ustymenko O., Marchuk M.. The Legal Mechanisms of Ensuring Regional Cooperation in Combatting Crime Within the Framework of the Council of Europe: Experience of Ukraine. *The Central European Journal of International and Security Studies (CEJISS)*. 2019. Volume 13. Issue 1. p. 138-160. URL: https://www.cejiss.org/the-legal-mechanisms-of-ensuring-regional-cooperation-in-combatting-crime-within-the-framework-of-the-council-of-europe-experience-of-ukraine?fbclid=IwAR2el_dNrQwU_U5YpDji0GJcS7iVdch4mX1j_nesgmMWgAIN9uopNjJsEhk

3. Voitsikhovskyi A., Bakumov O., Ustymenko O., Syroid T. The right of access to the internet as fundamental human right given the development of global information society. *Law, State and Telecommunications Review. Revista de Direito, Estado e Telecomunicações*. (May 2021), Volume 13. n. 1, pp. 1-19. URL: <https://periodicos.unb.br/index.php/RDET/issue/view/2241>

4. Адрейченко С. С., Зелінська Н. А., Дрьоміна-Волок Н. В., Коваль Д. О. Теорія та практика міжнародного кримінального права. Одеса: Фенікс, 2017. 582 с.

5. Базов О. Деякі питання щодо визначення злочину агресії в міжнародному кримінальному праві. *Публічне право*. 2018. № 1 (29). С. 123-133. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/29/15.pdf>

6. Вайцеховська О. Р. Особливості та сучасні тенденції розвитку міжнародного правопорядку. *Право і суспільство*. 2018. № 6. С. 235-240. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/6_2018/part_1/42.pdf

7. Веремієнко С. В. Напрямки та форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. *Право і суспільство*. 2010. Вип. 2 (2). 2019. С. 229-233. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/2_2019/part_2/42.pdf

8. Войціховський А. В. Кібербезпека як важлива складова системи захисту національної безпеки європейських країн. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 53. С. 26-37. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2018/07/voysikhovsky_53.pdf

9. Войціховський А. В. Кібербезпека як напрям євроатлантичної інтеграції України. *Право і безпека у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції*: збірник статей та тез наукових повідомлень за матеріалами дискусійної панелі II Харківського міжнародного юридичного форуму, м. Харків, 28 вересня 2018 р. / редкол.: Ю. Г. Барабаш, Т. М. Анакіна, Д. В. Аббакумова. Харків : Право, 2018. С. 42-48. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/4745/Kiberbezpeka%20yak%20napriam%20yevroatlantychnoi%20intehratsii%20Ukrainy_%20%20Voitsikhovsky%20_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

10. Войціховський А. В. Особливості договірно-правового регулювання співробітництва держав у сфері протидії злочинності на двосторонньому рівні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. Вип. (77). С. 56-63. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2100/osoblivosti_dogovirno_pravogo_regulyuvannya_spivrobitnictva_derzhav_u_sferi_protidiyi_zlochinnosti_na_dvostoronnn_omu_rivni.pdf?sequence=2&isAllowed=y

11. Войціховський А.В., Бакумов О.С. Збройна агресія Російської Федерації проти України як загроза системі колективної безпеки. *Право і безпека*. 2023. № 1 (88). С. 134-145.

12. Войціховський А.В., Марчук М.І., Логвиненко Є.С. Міжнародно-правовий статус «невизнаних держав» як особливих політико-територіальних утворень. *Право і безпека*. 2022. Том 84 № 1. С. 115-123.

13. Гоар В. Г. Взаємодія міжнародного права прав людини, міжнародного гуманітарного та кримінального права в питанні забезпечення права на здоров'я під час збройних конфліктів. *Часопис Київського університету права*. Правова система України й міжнародне право, порівняльне правознавство. 2019. № 2. С. 232-237. DOI: 10.36695/2219-5521.2.2019.40. URL: <https://chasprava.com.ua>

14. Грабович Т. А. Генеза концепції міжнародної відповідальності держав. *Правова держава*. 2020. № 39. С. 55-61. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2020.39.212980>. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/212980>

15. Дудко А. Г. Невизнані держави як вторинні суб'єкти міжнародного права. С. 54-56. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/5355/1/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_p054-056.pdf

16. Задорожній О. В., Поєдинок О. Р. Від теорії міжнародного до практики захисту прав людини: монографія. Київ : Фенікс, 2018. 718 с.

17. Калайда Б. І. Розвиток міжнародного співробітництва Національної поліції України в умовах активізації євроінтеграційних процесів. *Юридичний бюлетень*. 2018. Вип. 18. С. 304-309. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2018/8_2018/46.pdf

18. Камінська Н.В., Акімов М.О. Відповідальність держави за знищення цивільних повітряних суден : особливості міжнародно-правового та національного регулювання. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2020. Том 3 (№ 91). URL: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/1006/908>

19. Короткий Т. Р., Гнатовський М. М. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права: довідник. Київ : Фенікс, 2017. 40 с.

20. Крушніцька О. В. Розмежування поняття правової допомоги. *Часопис Київського університету права. Правова система України й міжнародне право, порівняльне правознавство*. 2019. № 4. С. 98-102. DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.15. URL: <https://chasprava.com.ua>

21. Поплавський А. Проблеми державного регулювання діяльності міжнародного співробітництва у боротьбі зі організованою злочинністю. *Аспекти публічного права*. 2019. Вип. 7 (1-2). С. 5-13. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=aplup_2019_7_1-2_3

22. Попко В.В. Органи міжнародного кримінального правосуддя: множинність інституційних моделей. *Часопис Київського університету права. Правова система України й міжнародне право, порівняльне правознавство*. 2021 (1). С. 304-311. DOI: 10.36695/2219-5521.1.2021.60. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/download/682/646>

23. Фролова О. М. Роль ООН в системі міжнародної інформаційної безпеки. *Електронне видання Інституту міжнародних відносин «Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки»*. 2018. № 18. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3468

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> – офіційний сайт Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ);

2. https://europa.eu/european-union/index_en – офіційний сайт Європейського Союзу (ЄС);

3. <https://www.coe.int/uk/web/compass/council-of-europe> – офіційний сайт Ради Європи (РЄ);

4. <https://www.eurojust.europa.eu/> – офіційний сайт агентства Європейського Союзу з питань співробітництва у сфері кримінальної юстиції (Єврюст);

5. <https://www.europol.europa.eu/> – офіційний сайт Європейського

поліцейського офісу (Європол);

6. <https://www.icc-cpi.int/about> – офіційний сайт Міжнародного кримінального суду (МКС);

7. <https://www.icj-cij.org/en> – офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй (МС ООН);

8. <https://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm> – офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору (НАТО);

9. <https://www.osce.org/> – офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ);

10. www.interpol.int/ – офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол);

11. www.un.org – офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй (ООН).